

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-608055-IV/09/JL

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 5 10 2009 r.

Pan

Cezary Grabarczyk

Minister Infrastruktury

szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają liczne wystąpienia rzeczoznawców majątkowych, pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości zaniepokojonych wymogiem ogłaszania na stronach internetowych Ministerstwa Infrastruktury oraz w Dzienniku Urzędowym Ministra Infrastruktury wyciągów z rejestrów, o których mowa w art. 193 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.), zawierających dane o charakterze osobowym.

W świetle powołanego wyżej przepisu zakres danych objętych centralnymi rejestrami rzeczoznawców, pośredników i zarządców jest bardzo szeroki, przewiduje bowiem wpisy nie tylko danych odnoszących się do numeru kolejnego wpisu, jego daty, imienia i nazwiska osoby, której nadano uprawnienia, imion jej rodziców, daty i miejsca jej urodzenia, adresu zamieszkania, wykształcenia, numeru ewidencyjnego PESEL czy numeru dokumentu tożsamości i numeru uprawnień lub licencji zawodowej, ale także informacji o orzeczonych w stosunku do danej osoby karach dyscyplinarnych, o pozbawieniu uprawnień bądź licencji zawodowych i ich przyczynach oraz informacji o wykreśleniach z rejestru i o przyczynach tych wykreśleń, które wymienia art. 193 ust. 3 ustawy. Ogłaszanie wyciągów z przedmiotowych rejestrów zostało jednakże zawężone do ujawnienia danych dotyczących numeru kolejnego wpisu, jego daty, imienia i nazwiska osoby uprawnionej, imion jej rodziców, daty i miejsca jej urodzenia, adresu zamieszkania oraz

Zdaniem wnioskodawców wyciąg z właściwych rejestrów, podlegający ogłoszeniu, zawiera zbyt szeroki katalog niezbędnych danych osób uprawnionych. W szczególności dane precyzujące rodzaj zdobytego wykształcenia, tj. średniego lub wyższego - w ocenie skarżących - niesłusznie

uprzywilejowują kategorię podmiotów, legitymujących się wyższym wykształceniem. Nadto, przedmiot zastrzeżeń stanowi również szczegółowość publikowanych danych.

Co do zasady, prawo wykonywania zawodu przez rzeczoznawców majątkowych, pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości posiadają osoby, którym nadano uprawnienia i licencje zawodowe. W zależności zatem od stanu prawnego obowiązującego w chwili uzyskania uprawnień zawodowych, podmioty te legitymują się wykształceniem średnim bądź wyższym. Co zaś się tyczy wpisania uprawnionej osoby do stosownego rejestru, zgodnie z art. 192 zd. 1 ustawy, jedyne kryterium w tym zakresie stanowi świadectwo, stwierdzające nabyte przez tę osobę uprawnienia. W związku z powyższym, należy zaznaczyć, iż podmioty, którym nadano odpowiednie uprawnienia i licencje zawodowe są w świetle prawa równe.

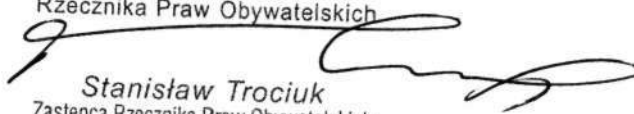
W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich zakres niezbędnych danych znajdujących się w wyciągu z rejestrów omawianych kategorii podmiotów, jak również szczegółowość tych danych nasuwa wątpliwości w odniesieniu do tzw. autonomii informacyjnej, zawartej w art. 51 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie treścią powyższego przepisu, władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Okoliczność, iż wskazana norma prawna nie precyzuje katalogu interesów (wartości) konstytucyjnie chronionych, uzasadniających konieczność ingerencji w sferę ochrony życia prywatnego, nie stanowi przeszkody do odwołania się do treści art. 31 ust. 3 Konstytucji R.P. (zasada proporcjonalności). W konsekwencji legalność „niezbędnych” informacji pozyskiwanych, gromadzonych i udostępnianych przez władze publiczne powinna być oceniana z punktu widzenia ich konieczności w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogłaszanie informacji dotyczących wykształcenia osób uprawnionych powinno wyczerpywać przesłankę „niezbędności”, a więc znajdować uzasadnienie w świetle wartości wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Przepisy Konstytucji RP gwarantują tym samym pewien stan niezależności, w ramach którego jednostka może decydować o zakresie i zasięgu udostępniania innym osobom informacji o swoim życiu. Na tym tle powstaje pytanie o celowość ogłaszania danych dotyczących wykształcenia podmiotów ujawnionych we właściwych rejestrach w sytuacji, gdy osoby te posiadają stwierdzone prawem odpowiednie uprawnienia bądź licencje, charakteryzują się zatem w równym stopniu pewną cechą istotną (relewantną). Aktualnie ukształtowany ustawowy obowiązek ogłaszania w wyciągu z właściwego rejestru informacji w przedmiocie wykształcenia może, zdaniem Rzecznika, naruszać wolność prowadzenia działalności gospodarczej na równych zasadach.

Należy bowiem mieć na względzie, iż wyciąg z rejestru ma charakter wyłącznie informacyjny, tj. umożliwiający zainteresowanej osobie sprawdzenie posiadanych przez uprawniony podmiot kwalifikacji. W przekonaniu Rzecznika wystarczającymi informacjami w zakresie identyfikacji osoby posiadającej określone uprawnienia, wydają się być dane dotyczące numeru kolejnego wpisu, jego daty, imienia i nazwiska osoby uprawnionej, imion jej rodziców, daty i miejsca jej urodzenia. W przypadku natomiast ogłaszania danych odnoszących się do adresu zamieszkania oraz wykształcenia zachodzi niebezpieczeństwo pozyskiwania, gromadzenia i udostępniania przez władze publiczne informacji, które nie są niezbędne w ujęciu art. 51 ust. 2 Konstytucji R.P.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz.U. 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się z prośbą do Pana Ministra o rozważenie podniesionych argumentów oraz zajęcie stanowiska w poruszonych przeze mnie kwestiach. W szczególności proszę o poinformowanie Rzecznika, czy w ocenie Pana Ministra publikowanie w wyciągu z centralnych rejestrów rzeczoznawców majątkowych, pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości informacji dotyczących adresu zamieszkania oraz wykształcenia jest niezbędne w związku z wspomnianą zasadą autonomii informacyjnej, w tym prawem do prywatności (art. 51 ust. 2 i 47 Konstytucji R.P.). Jednocześnie będę wdzięczny za odniesienie się przez Pana Ministra do kwestii swobody prowadzenia działalności gospodarczej na równych zasadach, w kontekście ujawniania w wyciągu z rejestru danych o wykształceniu osób uprawnionych do wykonywania danego zawodu.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich